CENTRALNA KOMISJA EGZAMINACYJNA

Arkusz zawiera informacje prawnie chronione do momentu rozpoczęcia egzaminu.

WYPEŁNIA ZDAJĄCY

KOD

PESEL

Miejsce na naklejkę.
Sprawdź, czy kod na naklejce to **E-100**.
Jeżeli tak – przyklej naklejkę.
Jeżeli nie – zgłoś to nauczycielowi.

EGZAMIN MATURALNY Z GEOGRAFII

POZIOM ROZSZERZONY

TEST DIAGNOSTYCZNY

TERMIN: **marzec 2021 r.**
CZAS PRACY: **180 minut**
LICZBA PUNKTÓW DO UZYSKANIA: **60**

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie: arkusze.pl

Instrukcja dla zdającego

1. Sprawdź, czy arkusz egzaminacyjny zawiera 27 stron (zadania 1–39) oraz barwny materiał źródłowy (strony I−IV). Ewentualny brak zgłoś przewodniczącemu zespołu nadzorującego egzamin.
2. Barwny materiał źródłowy możesz wyrwać ze środka, ale po zakończeniu pracy włóż go do arkusza egzaminacyjnego.
3. Wskazane zadania wykonaj na podstawie barwnego materiału źródłowego. Barwną mapę szczegółową – materiał źródłowy do zadań od 1. do 6. – zamieszczono na stronie I załącznika.
4. Odpowiedzi zapisz w miejscu na to przeznaczonym przy każdym zadaniu.
5. Pisz czytelnie. Używaj długopisu/pióra tylko z czarnym tuszem/atramentem.
6. Nie używaj korektora, a błędne zapisy wyraźnie przekreśl.
7. Pamiętaj, że zapisy w brudnopisie nie będą oceniane.
8. Możesz korzystać z linijki, lupy i kalkulatora prostego.
9. Na tej stronie oraz na karcie odpowiedzi wpisz swój numer PESEL i przyklej naklejkę z kodem.
10. Nie wpisuj żadnych znaków w części przeznaczonej dla egzaminatora.

EGEP-R0-**100**-2103

Układ graficzny
© CKE 2021

Zadania 1.–6. rozwiąż, korzystając z barwnej mapy fragmentu Beskidu Niskiego (strona I barwnego materiału źródłowego).

Zadanie 1. (0–1)

Na fotografii lotniczej przedstawiono fragment Jeziora Klimkowskiego i jego otoczenia z zaporą i szczytem wzniesienia.

www.fotopolska.eu

Uzupełnij zdania – wpisz właściwe określenia wybrane spośród podanych w nawiasach.

Rzeka Ropa poniżej zapory przedstawionej na fotografii w przełomie przez Pieniny Gorlickie płynie w kierunku (*NE / SE*) ..... . Azymut zmierzony z punktu widokowego na stoku wzniesienia Flasza (A4) w kierunku szczytu przedstawionego na fotografii wynosi około (*25° / 80°*) ..... . Odległość między punktem widokowym na stoku wzniesienia Flasza a parkingiem w Klimkówce (B3) wynosi w linii prostej około (*0,85 km / 1,75 km*) ..... .

Zadanie 2. (0–1)

Oceń, czy poniższe informacje są prawdziwe. Zaznacz P, jeśli informacja jest prawdziwa, albo F – jeśli jest fałszywa.

1.	Dla rzeźby obszaru przedstawionego na barwnej mapie szczegółowej są charakterystyczne doliny rzeczne przekształcone przez lodowce górskie.	**P**	**F**
2.	Lesistość obszaru przedstawionego na mapie jest większa niż średnia lesistość Polski.	**P**	**F**
3.	Zielony szlak turystyczny, który wyznaczono wzdłuż pasma Magury Małastowskiej, prowadzi przez piętro kosodrzewiny.	**P**	**F**

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie: arkusze.pl

Zadanie 3. (0–1)

W polu B3 barwnej mapy szczegółowej są położone jaskinie.

Dokończ zdanie. Zaznacz poprawną odpowiedź spośród podanych.

Jaskinie przedstawione na mapie w polu B3 są położone

A. na dnie doliny rzecznej.

B. na dziale wodnym.

C. na przełęczy.

D. na stoku wzniesienia.

Zadanie 4. (0–2)

Dokończ zdanie. Zaznacz poprawną odpowiedź spośród podanych. Wyjaśnij, jak powstały skały charakterystyczne dla fliszu karpackiego.

Dla fliszu karpackiego są charakterystyczne

A. piaskowce i zlepieńce.

B. andezyty i bazalty.

C. gnejsy i marmury.

D. piaski i gliny lodowcowe.

Wyjaśnienie:

.....

.....

.....

.....

.....

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie: arkusze.pl

Wypełnia egzaminator	Nr zadania	1.	2.	3.	4.
	Maks. liczba pkt	1	1	1	2
	Uzyskana liczba pkt				

Zadanie 5.1. (0–2)

Jezioro Klimkowskie powstało po wybudowaniu tamy na rzece Ropa (BC/3).

Podaj cechę doliny Ropy w polu BC/3 sprzyjającą budowie tamy. Uzasadnij, że ta cecha miała znaczenie dla lokalizacji tego obiektu hydrologicznego.

Cecha doliny:

.....

Uzasadnienie:

.....

.....

.....

Zadanie 5.2. (0–2)

Podaj trzy przykłady wpływu Jeziora Klimkowskiego na życie ludności lub gospodarkę obszaru przedstawionego na mapie.

1. ….....

.....

.....

2. ….....

.....

.....

3. .....

.....

.....

Zadanie 6. (0–1)

Podaj podobieństwo i różnicę w zakresie możliwości uprawiania różnych form turystyki na obszarze przedstawionym na mapie w polach K3/4 oraz na obszarze przedstawionym na mapie w polach C4/5.

Podobieństwo:

.....

.....

.....

Różnica:

.....

.....

.....

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie: arkusze.pl

Zadanie 7. (0–1)

Na rysunku numerami oznaczono trzy punkty.

Na podstawie: www.pl.dreamstime.com

Dokończ zdanie. Zaznacz poprawną odpowiedź spośród podanych.

25 grudnia Słońce zachodzi

A. wcześniej w punkcie oznaczonym numerem 2 niż w punkcie oznaczonym numerem 1.

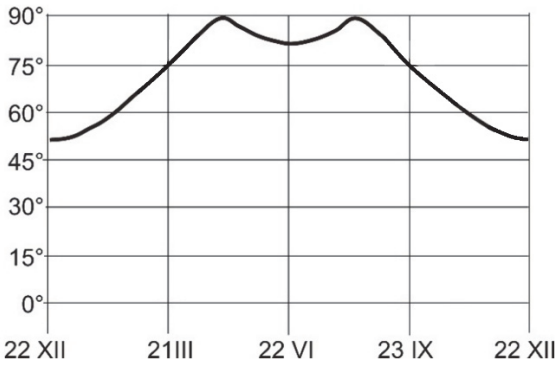
B. później w punkcie oznaczonym numerem 3 niż w punkcie oznaczonym numerem 1.

C. w tym samym momencie w punktach oznaczonych numerami 1, 2 i 3.

D. najwcześniej w punkcie oznaczonym numerem 3.

Zadanie 8. (0–1)

Na wykresie przedstawiono wysokość Słońca w momencie górowania nad wybranym równoleżnikiem w ciągu roku.

Na podstawie: *Rocznik Astronomiczny 2020*, Warszawa 2019.

Oblicz i podaj szerokość geograficzną tego równoleżnika. Zapisz obliczenia.

Obliczenia:

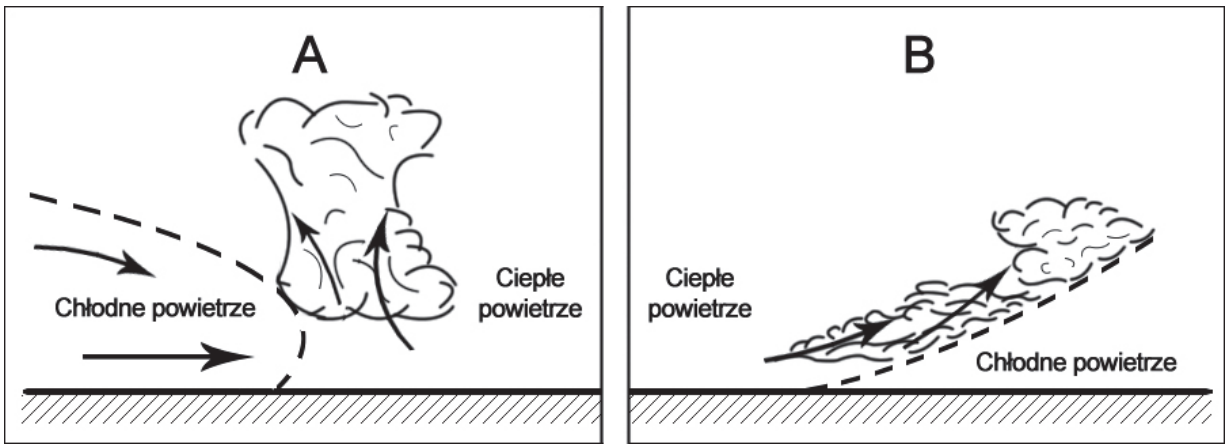
Szerokość geograficzna równoleżnika .....

Wypełnia egzaminator	Nr zadania	5.1.	5.2.	6.	7.	8.
	Maks. liczba pkt	2	2	1	1	1
	Uzyskana liczba pkt					

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie: arkusze.pl

Zadanie 9. (0–1)

Na rysunkach przedstawiono przekroje przez dwa fronty atmosferyczne.

Na podstawie: Z. Podgórski, W Marszelewski, K. Becmer, *Geografia. Zarys wiedzy o Ziemi*, Warszawa 2002.

Oceń, czy poniższe informacje są prawdziwe. Zaznacz P, jeśli informacja jest prawdziwa, albo F – jeśli jest fałszywa.

1.	Na rysunku A przedstawiono front chłodny.	**P**	**F**
2.	Na froncie przedstawionym na rysunku B zachodzą gwałtowne zjawiska meteorologiczne – burze i ulewne deszcze.	**P**	**F**
3.	Po przejściu frontu atmosferycznego przedstawionego na rysunku B temperatura powietrza się obniży.	**P**	**F**

Zadanie 10. (0–1)

Spośród sformułowań oznaczonych literami A−E wybierz te, które tworzą model przyczynowo-skutkowy, przedstawiający procesy prowadzące do powstania pasatów. Do właściwych komórek wpisz wybrane litery.

A. Od zwrotnikowych wyżów ku równikowym niżom wieją pasaty.

B. Od równikowych niżów ku zwrotnikowym wyżom wieją pasaty.

C. W strefie zwrotnikowej chłodne i gęste powietrze osiada, a przy powierzchni Ziemi tworzy się pas wysokiego ciśnienia.

D. Nad równikiem silnie nagrzane powietrze unosi się i ochładza, a przy powierzchni Ziemi tworzy się pas niskiego ciśnienia.

E. W górnej części troposfery chłodne powietrze odpływa w kierunku zwrotników.

D → ☐ → ☐ → ☐

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie: arkusze.pl

Zadanie 11.

Zadanie wykonaj na podstawie map A i B, na których przedstawiono sumy opadów atmosferycznych w mm na dobę na lądach w styczniu i w lipcu (strona II barwnego materiału źródłowego).

Zadanie 11.1. (0–1)

Podaj literę, którą oznaczono mapę opadów atmosferycznych w lipcu. Uzasadnij wybór mapy, odnosząc się do opadów atmosferycznych w Afryce.

Litera .....

Uzasadnienie:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 11.2. (0–2)

Wyjaśnij, uwzględniając rozkład ośrodków barycznych nad Oceanem Indyjskim i Azją, dlaczego na obszarze Azji Południowej i Południowo-Wschodniej występuje zróżnicowanie wielkości opadów atmosferycznych między latem a zimą.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

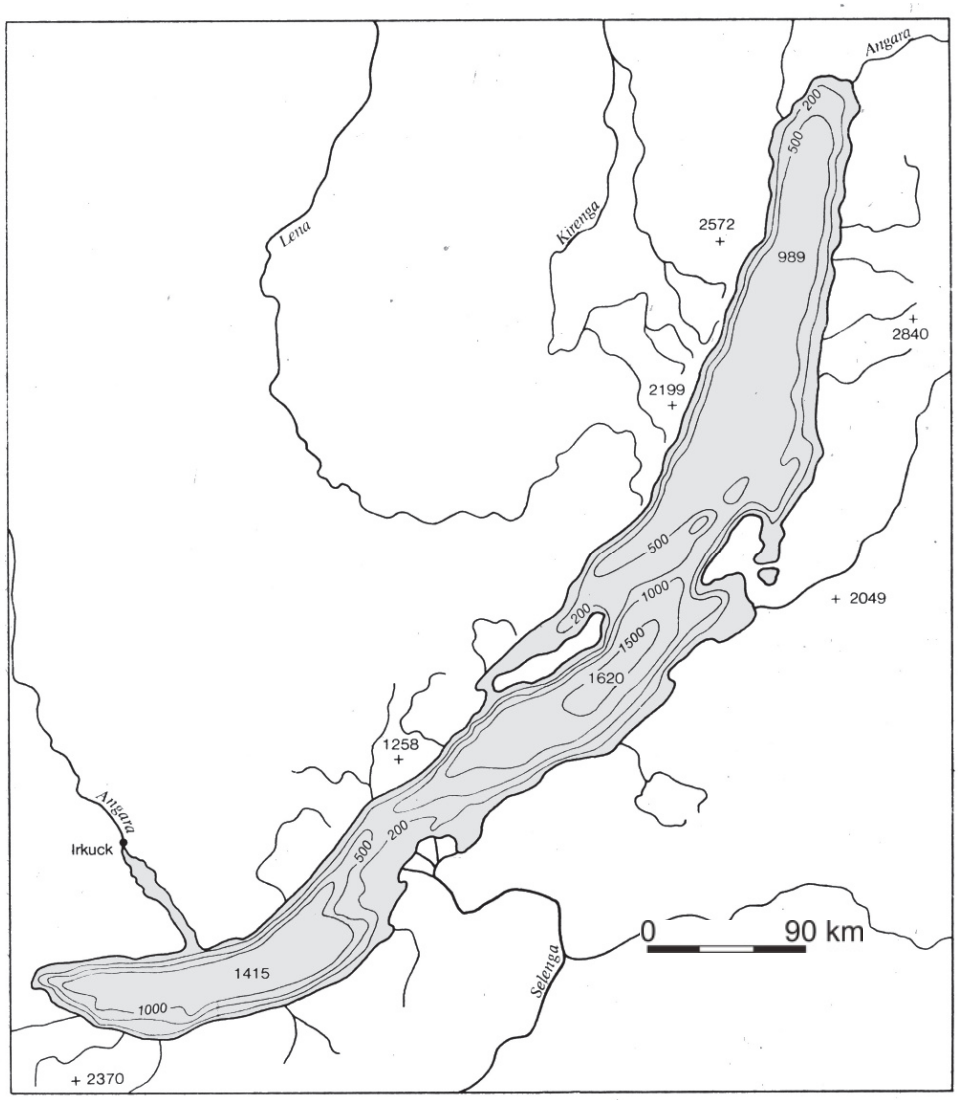
.....

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie: arkusze.pl

Wypełnia egzaminator	Nr zadania	9.	10.	11.1.	11.2.
	Maks. liczba pkt	1	1	1	2
	Uzyskana liczba pkt				

Zadanie 12. (0–1)

Na mapie przedstawiono wybrany typ jeziora.

Na podstawie: E. Czaya, *Rzeki kuli ziemskiej*, Warszawa 1987.

Dokończ zdanie. Zaznacz odpowiedź A, B albo C oraz odpowiedź spośród 1–3.

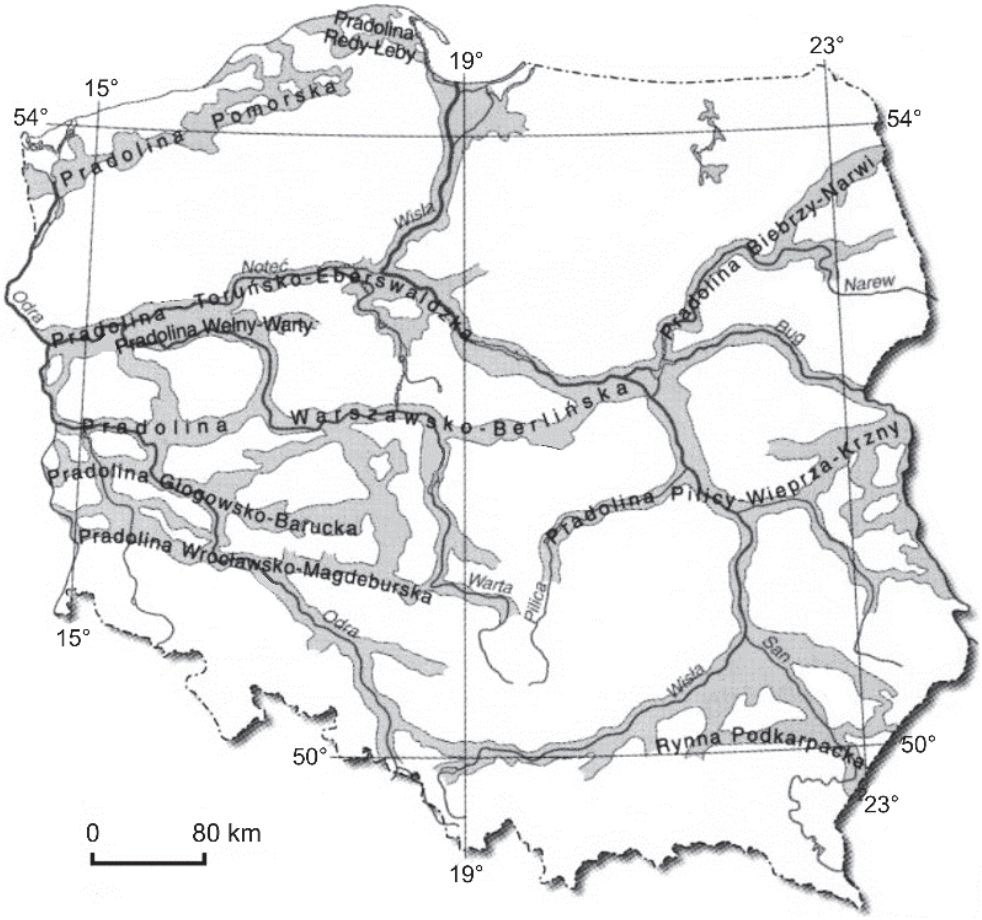
Do powstania jeziora przedstawionego na mapie przyczyniło się

A.	zanikanie zbiornika morskiego,	o czym świadczy	**1.**	głębokość i kształt jeziora.
B.	powstanie rowu tektonicznego,		**2.**	występowanie wyspy.
C.	erozyjne działanie wód fluwioglacjalnych,		**3.**	odpływ i dopływ wód rzecznych.

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie: arkusze.pl

Zadanie 13. (0–1)

Na mapie przedstawiono rozmieszczenie pradolin w Polsce.

Na podstawie: E. Kobojek, S. Kobojek, *Środowisko przyrodnicze i problemy zagospodarowania pradolin*, Łódź 2013.

Uzupełnij zdania. Wpisz właściwe określenia wybrane spośród podanych w nawiasach.

1. Pradolinami zaznaczonymi na mapie wody topniejącego lodowca odpływały w plejstocenie głównie w kierunku (*wschodnim/zachodnim*) ..... .
2. Spośród pradolin przedstawionych na mapie najpóźniej powstała pradolina (*Wrocławsko-Magdeburska / Pomorska*) ..... .
3. Pradolina Toruńsko-Eberswaldzka występuje na obszarze o rzeźbie (*młodoglacjalnej/staroglacjalnej*) ..... .

Wypełnia egzaminator	Nr zadania	12.	13.
	Maks. liczba pkt	1	1
	Uzyskana liczba pkt		

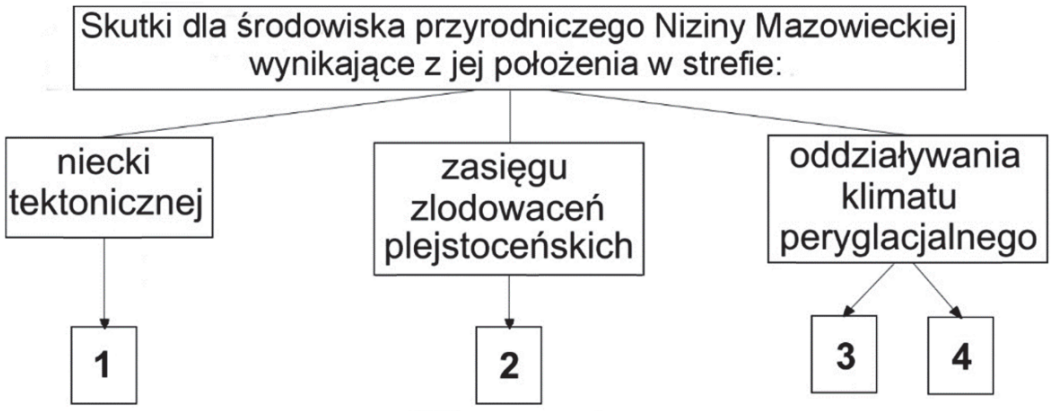
Więcej arkuszy znajdziesz na stronie: arkusze.pl

Zadanie 14. (0–2)

Literami od A do E oznaczono wybrane cechy środowiska przyrodniczego, z których cztery charakteryzują obszar Niziny Mazowieckiej.

A. Intensywne wietrzenie mrozowe prowadzące do denudacji form polodowcowych.
B. Obecność wód subartezyjskich.
C. Powstanie wydm parabolicznych.
D. Obecność rzeźby młodoglacjalnej.
E. Utworzenie się moren.

Cechy środowiska przyrodniczego Niziny Mazowieckiej, które oznaczono na schemacie numerami od 1 do 4, wynikają z jej położenia w strefach: niecki tektonicznej, zasięgu zlodowaceń plejstoceńskich i oddziaływania klimatu peryglacjalnego.

Na podstawie: *Geografia – materiały dydaktyczne*, płyta CD, Warszawa 2006.

Przyporządkuj odpowiednie cechy środowiska przyrodniczego do obszaru Niziny Mazowieckiej – wpisz odpowiednie litery do właściwych komórek poniższej tabeli, oznaczonych numerami od 1 do 4.

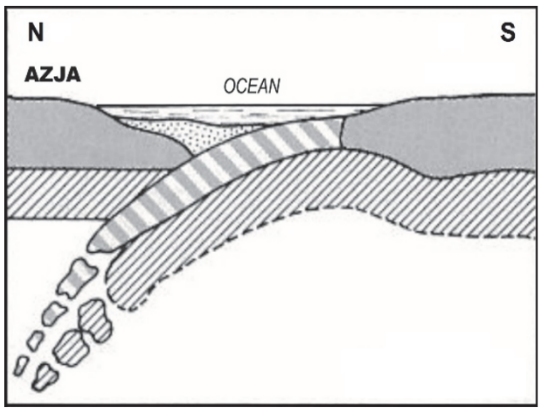
Komórka schematu	Cecha (wpisz literę)
1	
2	
3	
4	

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie: arkusze.pl

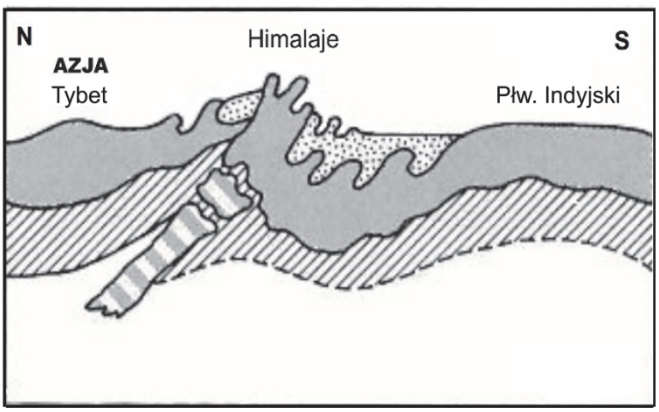
Zadanie 15. (0–1)

Na rysunkach oznaczonych numerami 1 i 2 przedstawiono dwa etapy powstawania Himalajów w wyniku kolizji dwóch płyt kontynentalnych.

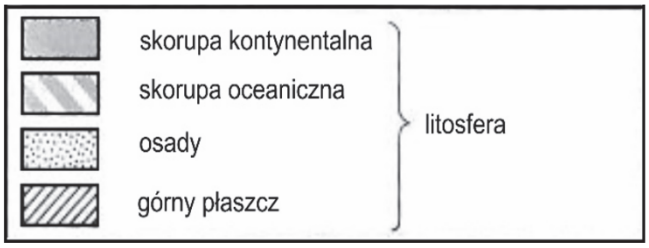
1

2

Legenda

Na podstawie: A. Dylikowa, D. Makowska, T. Olszewski, *Ziemia i człowiek*, Warszawa 1993.

Która z poniższych informacji wynika z rysunków? Zaznacz właściwą odpowiedź spośród podanych.

A. Między Azją i Półwyspem Indyjskim istniała dolina ryftowa.

B. Obszar Tybetu wynurzył się z oceanu wskutek odsuwania się płyt.

C. Półwysep Indyjski oddzielił się od kontynentu azjatyckiego.

D. W Himalajach występują skały, które powstały na dnie oceanu.

Zadanie 16. (0–1)

Zadanie wykonaj na podstawie fotografii, na których przedstawiono doliny górskie (strona II barwnego materiału źródłowego).

Wyjaśnij, uwzględniając czynnik i proces rzeźbotwórczy, dlaczego profil poprzeczny doliny A różni się kształtem od profilu poprzecznego doliny B.

.....

.....

.....

.....

Wypełnia egzaminator	Nr zadania	14.	15.	16.
	Maks. liczba pkt	2	1	1
	Uzyskana liczba pkt			

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie: arkusze.pl

Zadanie 17. (0–1)

Na fotografii przedstawiono fragment skały przekształcony w wyniku działalności wiatru.

Na podstawie: www.kopz.uni.opole.pl

Dokończ zdanie. Zaznacz odpowiedź A, B albo C oraz odpowiedź spośród 1–3.

Na fotografii przedstawiono

A.	graniak,	który powstał w wyniku	**1.**	deflacji.
B.	eratyk,		**2.**	korazji.
C.	otoczak,		**3.**	egzaracji.

Zadanie 18. (0–2)

Zadanie wykonaj na podstawie blokdiagramu, na którym przedstawiono formy wulkaniczne i plutoniczne (strona III barwnego materiału źródłowego).

Podaj jedno podobieństwo i jedną różnicę między batolitem a lakolitem.

Podobieństwo:

.....

.....

.....

Różnica:

.....

.....

.....

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie: arkusze.pl

Zadanie 19.

Zadanie wykonaj na podstawie mapy, na której przedstawiono budowę geologiczną Europy (strona III barwnego materiału źródłowego).

Zadanie 19.1. (0–1)

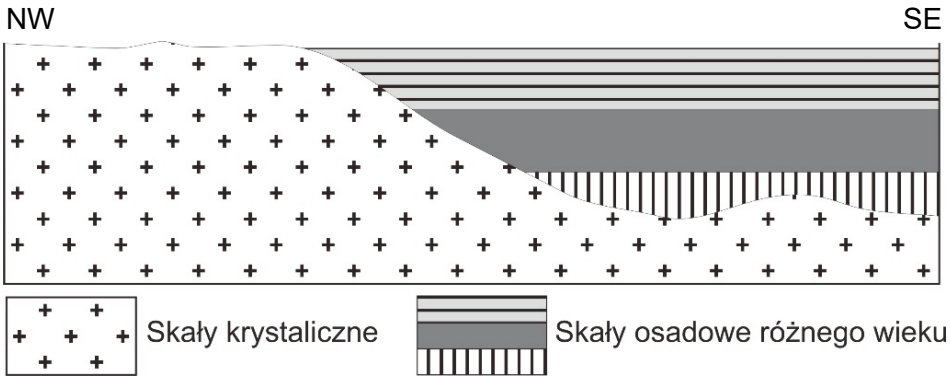
Dokończ zdanie. Zaznacz odpowiedź A albo B oraz odpowiedź spośród 1–4.

Góry Rudawy, Sudety i Szumawa, tworzące część Masywu Czeskiego, zostały sfałdowane podczas

A.	hercyńskich	ruchów górotwórczych, które trwały	**1.**	w dolnym paleozoiku.
			2.	w górnym paleozoiku.
B.	kaledońskich		**3.**	na przełomie paleozoiku i mezozoiku.
			4.	na przełomie mezozoiku i kenozoiku.

Zadanie 19.2. (0–1)

Poniżej przedstawiono schematyczny przekrój przez dwie jednostki geologiczno-tektoniczne Europy.

Na podstawie: M. Matuszak, *Budowa geologiczna kuli ziemskiej*, Warszawa 2009.

Dokończ zdanie. Zaznacz właściwą odpowiedź spośród podanych.

Przekrój wykonano przez

A. platformę paleozoiczną i tarczę ukraińską.

B. tarczę bałtycką i platformę wschodnioeuropejską.

C. obszar fałdowań paleozoicznych i platformę wschodnioeuropejską.

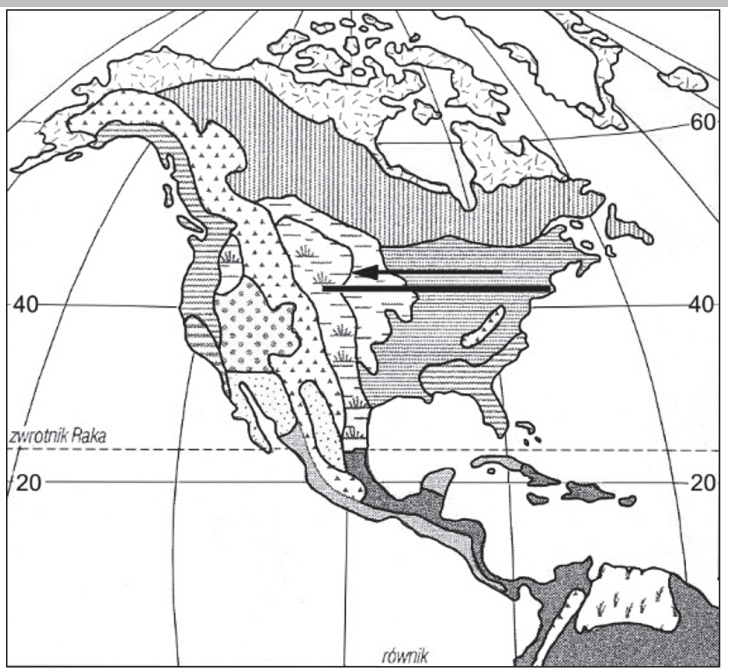
D. platformę wschodnioeuropejską i strefę kenozoicznych zapadlisk podgórskich.

Wypełnia egzaminator	Nr zadania	17.	18.	19.1.	19.2.
	Maks. liczba pkt	1	2	1	1
	Uzyskana liczba pkt				

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie: arkusze.pl

Zadanie 20. (0–1)

Na mapie przedstawiającej rozmieszczenie formacji roślinnych w Ameryce Północnej naniesiono linię, a strzałką wskazano kierunek.

Na podstawie: A. S. Kostrowicki, *Geografia biosfery. Biogeografia dynamiczna lądów*, Warszawa 1999.

Dokończ zdanie. Zaznacz właściwą odpowiedź spośród podanych.

Następstwo formacji roślinnych w Ameryce Północnej wzdłuż naniesionej linii w kierunku zaznaczonym strzałką jest spowodowane

A. spadkiem żyzności gleb.
B. wzrostem długości okresu wegetacyjnego.
C. spadkiem ilości opadów atmosferycznych.
D. wzrostem długości trwania dnia w ciągu doby.

Zadanie 21. (0–2)

Uzupełnij tabelę. Wpisz obok każdego zbiorowiska roślinnego w Polsce po dwie charakterystyczne dla niego rośliny oraz dominujący typ gleby, wybrane z podanych poniżej.

Roślina: grab, sosna, topola, wierzba, wrzos.

Gleba: bielicowa, brunatna, mada, rędzina.

Zbiorowisko roślinne	Charakterystyczna roślina	Dominujący typ gleby
bór suchy	1. ..... 2.	.....
łęg	1. ..... 2.	.....

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie: arkusze.pl

Zadanie 22. (0–2)

W tabeli przedstawiono dane dotyczące udziału Afryki w zaludnieniu świata w wybranych latach.

Rok	Liczba ludności (w mln)		Udział Afryki w zaludnieniu świata (%)
	świat	Afryka	
1750	624	85	13,6
1850	1 156	75	6,5
1950	2 500	222	8,9
2000	6 143	811	13,2
2020	7 795	1 341	17,2

Na podstawie: D. Szymańska, *Dynamika populacji ludzkiej*, Toruń 1995; www.population.un.org

Podaj po jednej głównej przyczynie zmian udziału ludności Afryki w zaludnieniu świata w latach 1750–1850 i 1950–2020.

Lata 1750–1850: .....

.....

Lata 1950–2020: .....

.....

Zadanie 23. (0–1)

W tabeli przedstawiono strukturę wieku ludności (w %) w 2015 r. wybranych państw o różnym poziomie rozwoju społeczno-ekonomicznego.

Przedział wieku (w latach)	Czad	Polska	Indie	Japonia
0–14	44,2	14,7	28,1	13,1
15–24	20,9	11,5	18,1	9,7
25–54	28,0	43,6	40,7	37,8
55–64	3,9	14,5	7,2	12,8
powyżej 64	3,0	15,7	5,9	26,6

Na podstawie: www.census.gov.pl

Sformułuj prawidłowość dotyczącą zmian udziału ludności w wieku przedprodukcyjnym i poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności, następujących wraz z rozwojem społeczno-gospodarczym państw.

.....

.....

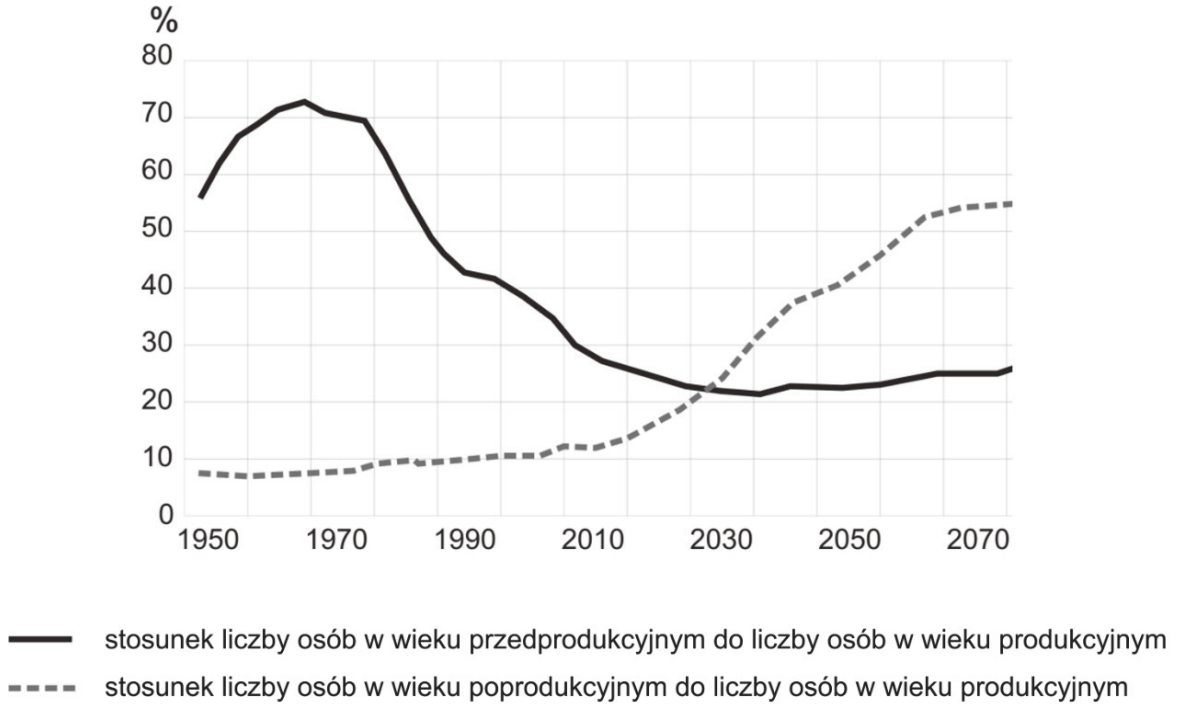
.....

Wypełnia egzaminator	Nr zadania	20.	21.	22.	23.
	Maks. liczba pkt	1	2	2	1
	Uzyskana liczba pkt				

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie: arkusze.pl

Zadanie 24.

Na wykresie przedstawiono zmiany wartości wskaźników obciążenia demograficznego w Chinach od 1950 r. oraz prognozę ich wartości do roku 2070.

Na podstawie: www.bankier.pl

Zadanie 24.1. (0–1)

Który przedział lat charakteryzuje się największą wartością wskaźnika obciążenia demograficznego ogółem w Chinach? Zaznacz właściwą odpowiedź spośród podanych.

A. 1960–1970

B. 1990–2000

C. 2010–2020

D. 2050–2060

Zadanie 24.2. (0–1)

Przedstaw możliwy skutek społeczno-gospodarczy zmian obciążenia demograficznego w Chinach po 2030 roku.

…….

…….

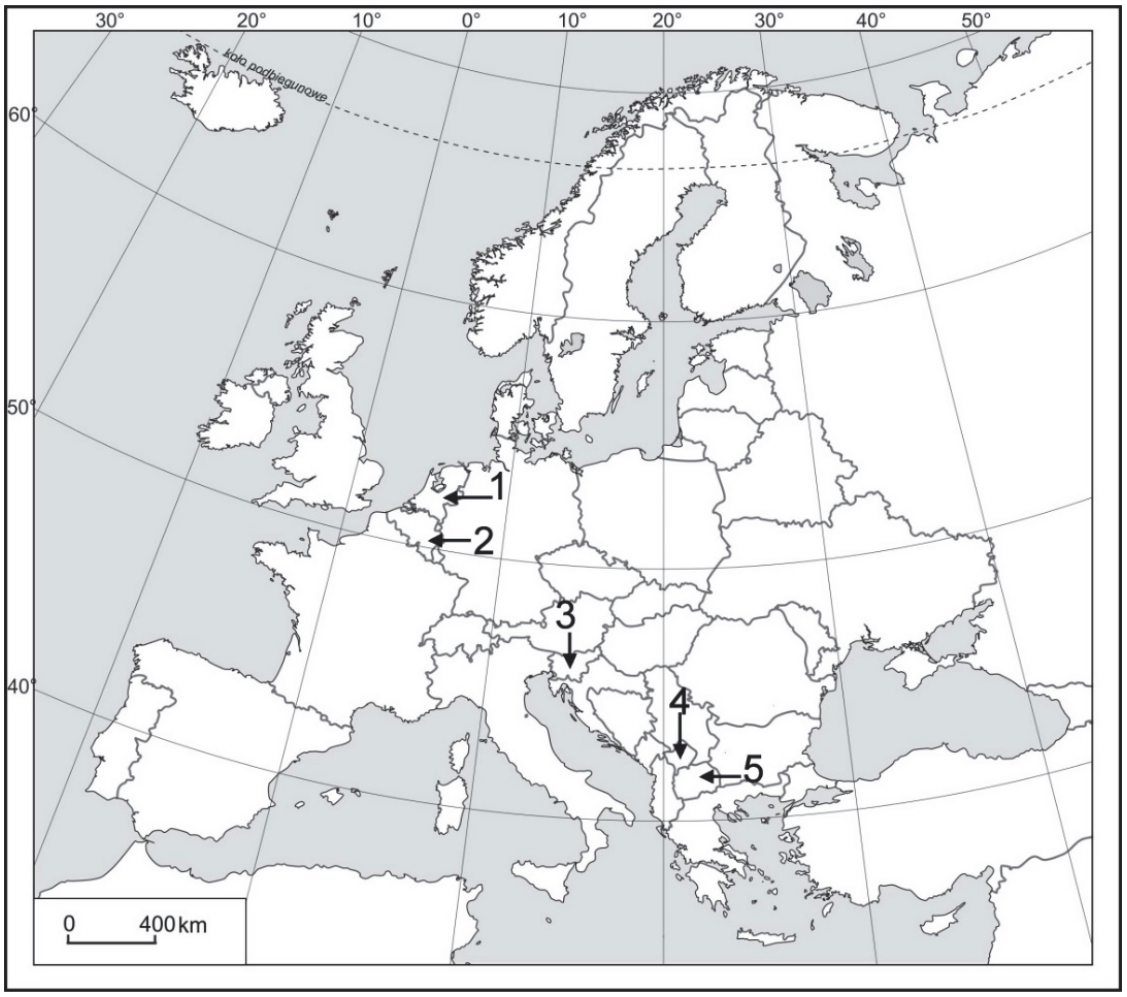
…….

…….

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie: arkusze.pl

Zadanie 25. (0–2)

Zadanie wykonaj na podstawie diagramów (strona IV barwnego materiału źródłowego), na których przedstawiono skład narodowościowy dwóch państw spośród zaznaczonych numerami na poniższej mapie Europy.

Na podstawie: *Atlas geograficzny. Świat. Polska*, Wrocław 2004.

Uzupełnij tabelę. Wpisz nazwę właściwego państwa i numer oznaczający położenie tego państwa na mapie.

Wyszczególnienie	Nazwa państwa	Położenie (numer)
Diagram A		
Diagram B		

Wypełnia egzaminator	Nr zadania	24.1.	24.2.	25.
	Maks. liczba pkt	1	1	2
	Uzyskana liczba pkt			

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie: arkusze.pl

Zadanie 26. (0–1)

Na mapie zaznaczono położenie czterech obszarów.

Na podstawie: *Atlas geograficzny. Świat. Polska,* Wrocław 2004.

W drugiej połowie XX w. i na początku XXI w. cechą migracji ludności z kraju o ustroju socjalistycznym były nielegalne wyjazdy do Stanów Zjednoczonych. Odbywało się to z przyczyn politycznych i ekonomicznych.

Dokończ zdanie. Zaznacz właściwą odpowiedź spośród podanych.

Opisany powyżej kraj emigracji oznaczono na mapie numerem

A. 1.

B. 2.

C. 3.

D. 4.

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie: arkusze.pl

Zadanie 27. (0–1)

Dobierz do państw podanych w tabeli religię dominującą pod względem liczby wyznawców w tych państwach. Wpisz w każdym wierszu właściwą literę.

A. chrześcijaństwo B. buddyzm C. judaizm D. islam

Lp.	Państwa	Religia
1.	RPA, Sudan Południowy	
2.	Indonezja, Kazachstan	

Zadanie 28. (0–2)

W tabeli przedstawiono migracje wewnętrzne ludności Polski na pobyt stały w latach 2000–2015.

Wyszczególnienie	2000 r.	2005 r.	2010 r.	2015 r.
Miasta napływ (w tys.) odpływ (w tys.)	 221,3 225,5	 230,4 263,0	 220,3 266,3	 207,8 231,9
Wieś napływ (w tys.) odpływ (w tys.)	 172,8 168,6	 192,4 159,8	 202,3 156,4	 179,5 155,6

Na podstawie: *Mały Rocznik Statystyczny Polski 2008, 2016*, www.stat.gov.pl

Sformułuj dwa wnioski dotyczące migracji wewnętrznych ludności Polski w latach 2000–2015.

1. ….....

….....

….....

2. ….....

….....

….....

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie: arkusze.pl

Wypełnia egzaminator	Nr zadania	26.	27.	28.
	Maks. liczba pkt	1	1	2
	Uzyskana liczba pkt			

Zadanie 29. (0–1)

W tabeli podano strukturę produkcji energii elektrycznej w % według rodzajów elektrowni w wybranych państwach w 2017 roku.

Państwo	Rodzaje elektrowni			
	cieplne (węgiel, ropa, gaz)	wodne, wiatrowe, słoneczne	jądrowe	geotermalne
Niemcy	51	34	15	-
Islandia	-	73	-	27
Norwegia	1	99	-	-

Na podstawie: www.wysokienapiecie.pl; www.hydropower.org

Oceń, czy poniższe informacje są prawdziwe. Zaznacz P, jeśli informacja jest prawdziwa, albo F – jeśli jest fałszywa.

1.	Produkcja energii elektrycznej w każdym z krajów wymienionych w tabeli nie przyczyniała się do emisji gazów cieplarnianych.	**P**	**F**
2.	W Islandii część produkowanej energii elektrycznej jest wytwarzana dzięki położeniu tego kraju w strefie ryftu.	**P**	**F**
3.	W produkcji energii elektrycznej w Norwegii największe znaczenie ma wykorzystanie energii wiatru.	**P**	**F**

Zadanie 30.

Zadanie wykonaj na podstawie poniższego tekstu oraz fotografii, na której przedstawiono jedną z elektrowni solarnych na świecie (strona IV barwnego materiału źródłowego).

Rozwój gospodarczy Arabii Saudyjskiej powoduje wzrost zapotrzebowania na energię. W 2010 r. moc elektrowni zainstalowanych w tym państwie wynosiła 43 GW, natomiast do 2032 r. ma osiągnąć 121 GW. Jeśli prognozowana konsumpcja energii w kraju miałaby być pokrywana przez używane dziś źródła energii, to produkcja ropy powinna wzrosnąć z 3,4 mln do 8,4 mln baryłek rocznie. Dlatego program rozwoju alternatywnych źródeł energii zakłada, że w 2032 r. 54 GW będzie zapewniała energetyka odnawialna, a 18 GW – energetyka jądrowa.

Na podstawie: www.biznes.interia.pl

Zadanie 30.1. (0–1)

Przedstaw dwie korzyści społeczno-gospodarcze, które może osiągnąć Arabia Saudyjska dzięki realizacji programu rozwoju energetyki odnawialnej.

1. .....

.....

2. .....

.....

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie: arkusze.pl

Zadanie 30.2. (0–1)

Wyjaśnij, z czego wynikają w Arabii Saudyjskiej bardzo korzystne warunki przyrodnicze do produkcji energii metodą przedstawioną na fotografii.

.....

.....

.....

Zadanie 30.3. (0–1)

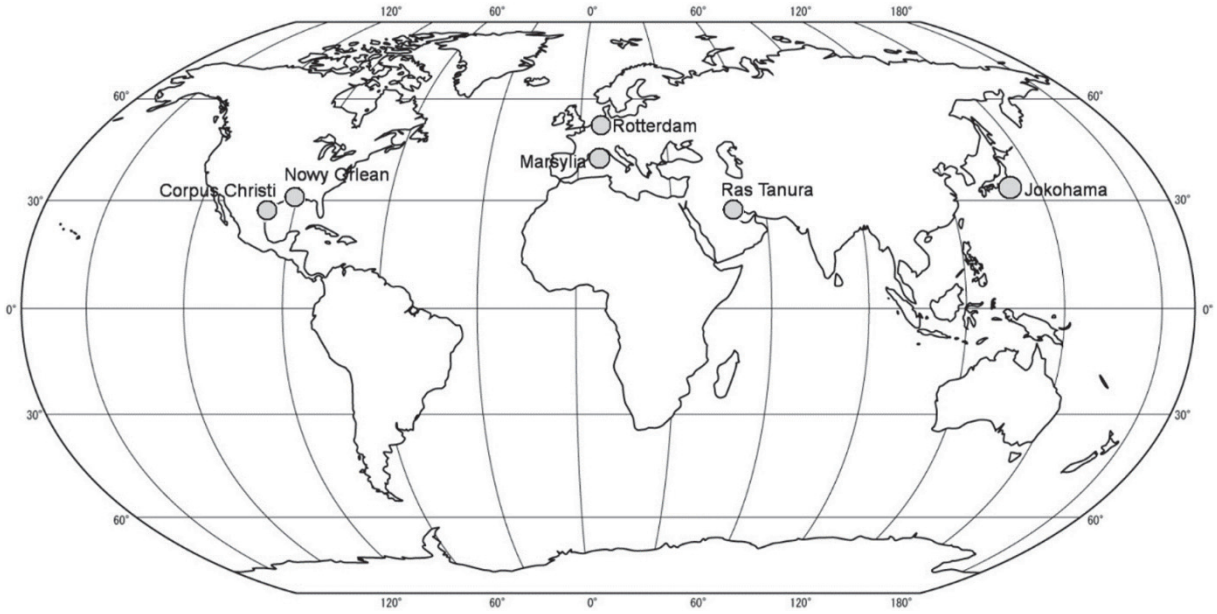
Podaj czynnik pozaprzyrodniczy sprzyjający rozwojowi produkcji energii w Arabii Saudyjskiej metodą przedstawioną na fotografii.

.....

.....

Zadanie 31. (0–1)

Na mapie świata zaznaczono wybrane miasta, w których działają rafinerie ropy naftowej.

Na podstawie: *Atlas geograficzny*, Warszawa 2009.

Oceń, czy poniższe informacje są prawdziwe. Zaznacz P, jeśli informacja jest prawdziwa, albo F – jeśli jest fałszywa.

1.	Baza surowcowa jest głównym czynnikiem lokalizacji obu rafinerii położonych w Azji.	**P**	**F**
2.	Głównym czynnikiem lokalizacji rafinerii w Rotterdamie są rurociągi, którymi importuje się ropę z krajów pozaeuropejskich.	**P**	**F**
3.	Lokalizacji obu rafinerii położonych w Ameryce Północnej sprzyjała bliskość złóż ropy naftowej w Zatoce Meksykańskiej.	**P**	**F**

Wypełnia egzaminator	**Nr zadania**	**29.**	**30.1.**	**30.2.**	**30.3.**	**31.**
	Maks. liczba pkt	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**
	Uzyskana liczba pkt					

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie: arkusze.pl

Zadanie 32. (0–2)

Przyporządkuj opisom właściwe nazwy rud metali wybrane spośród podanych. Zapisz obok każdego numeru nazwę właściwego surowca.

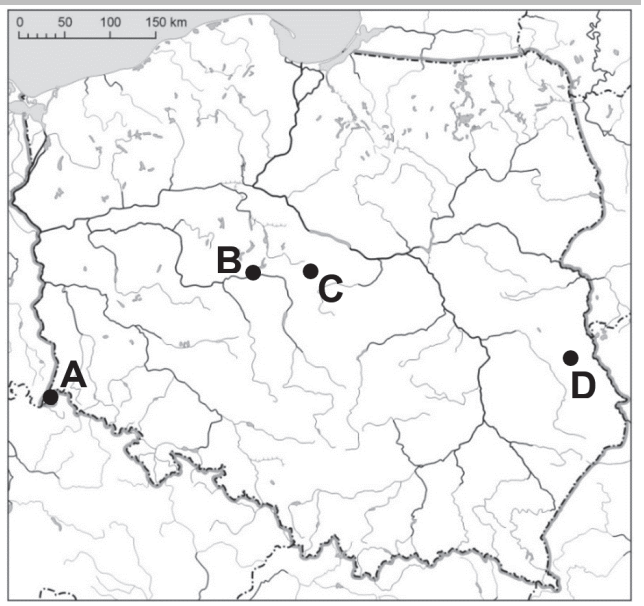
rudy żelaza rudy miedzi rudy aluminium (boksyt) rudy cynku i ołowiu

1. Polskie złoża rud tego metalu należą do najbogatszych w Europie. Powstały głównie w okresie permskim na obszarze monokliny przedsudeckiej. Te rudy współwystępują z innymi metalami. W celu ich uzyskania stosuje się wstępną metodę flotacji.
2. Rudy tego metalu były eksploatowane w drugiej połowie XX w. w kopalniach w regionach częstochowskim, świętokrzyskim i łęczyckim. Ze względu na nieopłacalność wydobycia eksploatacja została wstrzymana. Złoża tych rud na Suwalszczyźnie nie są przewidziane do eksploatacji ze względów technicznych i ekologicznych.
3. Obszarem występowania złóż o znaczeniu przemysłowym jest północne i północno-wschodnie obrzeże Górnego Śląska. Wydobycie tych rud prowadzono tu od średniowiecza. Te rudy mają genezę osadową i są związane z dolomitami kruszconośnymi triasu.

1. ……..…….….. 2. ……..…..…..…… 3. ……...

Zadanie 33.

Na mapie oznaczono literami A–D wybrane obszary pozyskiwania trzech surowców mineralnych.

Na podstawie: *Atlas geograficzny dla szkół ponadgimnazjalnych*, Warszawa 2012.

Zadanie 33.1. (0–2)

Wpisz do tabeli nazwy dwóch surowców mineralnych wydobywanych metodą głębinową oraz litery, którymi oznaczono obszary ich występowania.

Nazwa surowca	Obszar występowania (wpisz literę)

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie: arkusze.pl

Zadanie 33.2. (0–1)

Przedstaw dwa skutki dla środowiska przyrodniczego eksploatacji surowców mineralnych, charakterystyczne dla stosowania zarówno metody głębinowej, jak i odkrywkowej.

1. .....

.....

.....

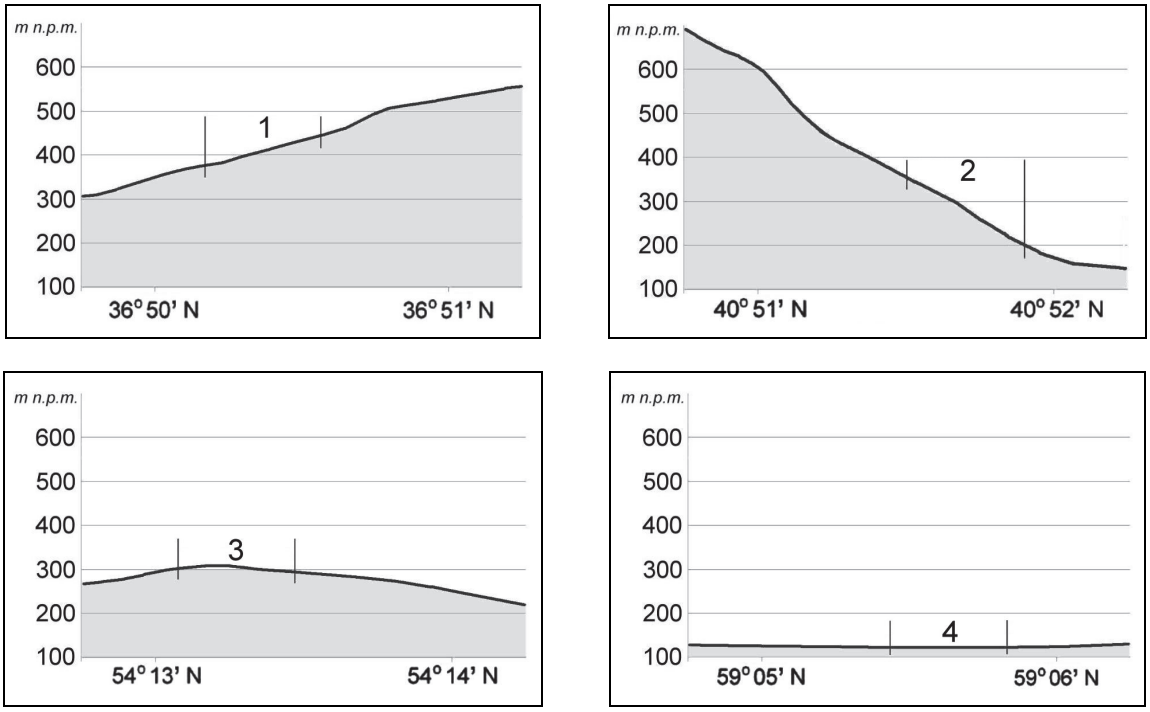
2. .....

.....

.....

Zadanie 34. (0–2)

Na profilach topograficznych wykonanych dla terenów leżących w Europie numerami od 1 do 4 oznaczono położenie wybranych obszarów. Stoki przedstawione na wykresach mają ekspozycję północną albo południową.

Podaj numer, którym oznaczono obszar o najlepszych warunkach termicznych i najkorzystniejszej ekspozycji stoku dla uprawy winorośli. Uzasadnij odpowiedź.

Numer: .....

Uzasadnienie: .....

.....

.....

Wypełnia egzaminator	Nr zadania	32.	33.1.	33.2.	34.
	Maks. liczba pkt	2	2	1	2
	Uzyskana liczba pkt				

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie: arkusze.pl

Zadanie 35. (0–1)

W tabeli podano informacje o plonach pszenicy i buraków cukrowych w Polsce w wybranych latach.

Lata	Plony w dt/ha	
	pszenica	buraki cukrowe
1980	26,0	221
2000	32,3	394
2010	41,3	574

Na podstawie: J. Kądziołka, K. Kocimowski, E. Wołonciej, *Świat w liczbach 2013*, Warszawa 2013.

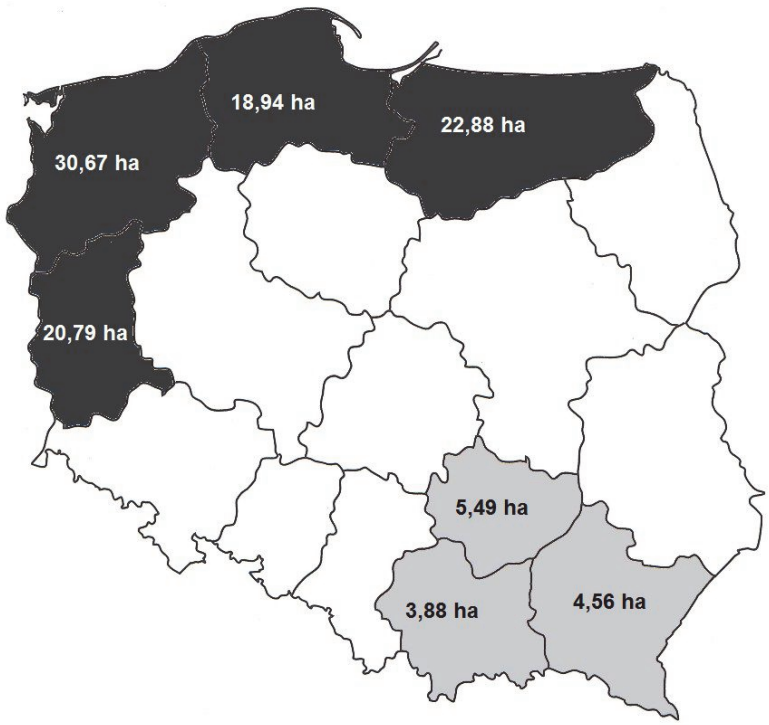
Podaj dwa czynniki, które mogły przyczynić się do przedstawionych w tabeli zmian wielkości plonów pszenicy i buraków cukrowych w Polsce w latach 1980–2010.

1. .....

2. .....

Zadanie 36. (0–1)

Poniżej przedstawiono zróżnicowanie średniej powierzchni użytków rolnych przypadających na jedno gospodarstwo indywidualne w dwóch grupach województw w 2012 roku.

Na podstawie: www.arimr.gov.pl

Podaj przyczynę różnic w średniej powierzchni użytków rolnych przypadających na jedno gospodarstwo między północną i zachodnią a południowo-wschodnią częścią Polski.

.....

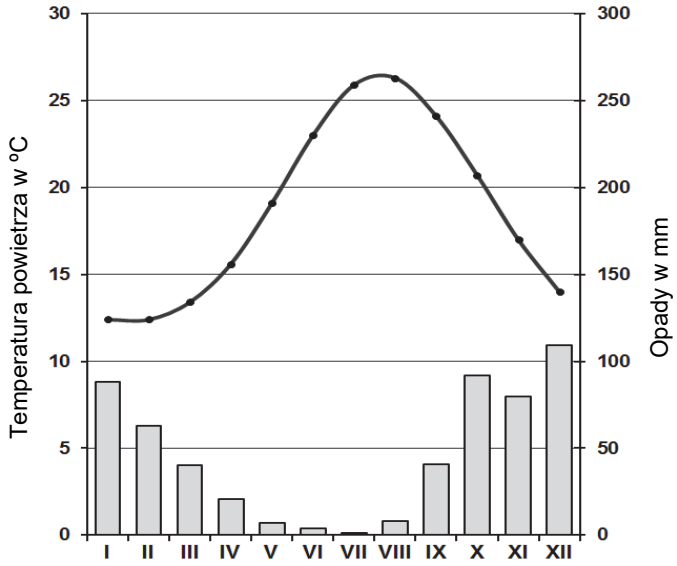
.....

.....

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie: arkusze.pl

Zadanie 37. (0–1)

Poniższy klimatogram sporządzono dla wybranej stacji meteorologicznej.

Na podstawie: www.klimadiagramme.de

Dokończ zdanie. Zaznacz właściwą odpowiedź spośród podanych.

W strefie klimatycznej, w której znajduje się powyższa stacja meteorologiczna, są położone główne obszary uprawy na świecie

A. żyta. **B.** ziemniaków. **C.** rzepaku. **D.** oliwek.

Zadanie 38. (0–2)

Zadanie wykonaj na podstawie fotografii, na których przedstawiono przykład zjawiska geologicznego oraz uprawę wybranej rośliny (strona IV barwnego materiału źródłowego).

Na podstawie fotografii wyjaśnij wpływ środowiska przyrodniczego oraz gospodarczej działalności człowieka na współcześnie zachodzące zmiany klimatu na Ziemi.

Wpływ środowiska przyrodniczego:

.....

.....

.....

.....

Wpływ gospodarczej działalności człowieka:

.....

.....

.....

.....

Wypełnia egzaminator	Nr zadania	35.	36.	37.	38.
	Maks. liczba pkt	1	1	1	2
	Uzyskana liczba pkt				

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie: arkusze.pl

Zadanie 39. (0–1)

W tabeli przedstawiono strukturę towarową handlu zagranicznego Australii w 2010 roku.

Struktura importu i eksportu Australii według grup towarów		
grupy towarów	import (%)	eksport (%)
towary rolno-spożywcze	4,9	10,1
surowce z wyjątkiem paliw	1,4	32,4
paliwa mineralne i smary	13,7	28,9
chemikalia i produkty pokrewne	10,7	3,5
maszyny, urządzenia i sprzęt transportowy	39,2	5,3
produkty przetwórstwa przemysłowego	30,1	19,8

Na podstawie: *Rocznik Statystyki Międzynarodowej 2012*, Warszawa 2012.

Wykaż, wykorzystując dane zamieszczone w tabeli, że struktura towarowa handlu zagranicznego Australii nie jest typowa dla krajów wysoko rozwiniętych gospodarczo.

.....

.....

.....

.....

.....

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie: arkusze.pl

Wypełnia egzaminator	Nr zadania	39.
	Maks. liczba pkt	1
	Uzyskana liczba pkt	

BRUDNOPIS *(nie podlega ocenianiu)*

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie: arkusze.pl